

"...

II- İTİRAZLARIN GEREKÇELERİ

A- E.2014/26 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

“Anayasa Mahkemesinin 09/01/2014 tarihli ve 28877 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26/12/2013 tarihli ve 2013/133-2013/169 esas ve karar sayılı kararı ile, “İtiraz konusu kurallar uyarınca hükümlüler hakkında; denetimli serbestlik kararının verilmesinden önce veya sonra, kurallarda cezalarının alt ve üst hadleri gösterilen suçları işledikleri iddiasıyla soruşturma veya kovuşturmaya başlanmış olması veya devam edilmesi hâlinde tekrar kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmeleri kanun koyucu tarafından bir tedbir olarak düzenlenmiş ise de, söz konusu kurallar bu kişilerin suçlu sayıldıkları gerekçesiyle bir yaptırım niteliğine dönüşmektedir. Bunun yanında kurallar, denetimli serbestlikten yararlanma hakkını ve denetimli serbestlik kurumundan hükümlü ve toplum lehine beklenen kamusal yararı ortadan kaldırmaktadır. Kanunun çıkarılma amacı ile çelişen bu hususlar ise hükümlülerin henüz işleyip işlemedikleri belirli olmayan bir suçtan dolayı suçlu olarak nitelendirilmelerine yol açıp Anayasa’nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen “suçsuzluk karinesi” ile bağdaşmamaktadır. Öte yandan, itiraz konusu kurallar, ilgilileri, suçlulukları ispatlanıncaya kadar suçsuz sayılmaları olanağından ve bu olanağı yürürlüğe koyan üstün hukuk kurallarından yararlanmalarını engellemekte ve hukuk devletinin ilkelerinden olan hukuki güvenlik ilkesini de ihlal etmektedir. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurallar Anayasa’nın 2. ve 38. maddelerine aykırıdır. İptalleri gerekir.” denilmek suretiyle 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’a, 05/04/2012 tarihli ve 6291 sayılı Kanun’un 1. maddesiyle eklenen 105/A maddesinin (7) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentlerinin Anayasa’ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE karar verilmiştir.

Anılan Anayasa Mahkemesi kararında da değinildiği üzere, Anayasa’nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devleti olarak nitelendirilmiştir. Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan devlettir. Öte yandan, ceza hukukunun temel ilkelerinden olan “suçsuzluk karinesi”, hakkında suç isnadı bulunan bir kişinin, adil bir yargılama sonunda suçlu olduğuna dair kesin hüküm tesis edilene kadar masum sayılması gerektiğini ifade etmekte ve hukuk devleti ilkesinin de bir gereğini oluşturmaktadır. Suçsuzluk karinesi uyarınca, bir kişinin suçlu olarak nitelendirilebilmesi ve hakkında ceza hukukunun alanına giren yaptırımların uygulanabilmesi, kesin hükümle mahkûm olmasına bağlıdır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 2. maddesinde, soruşturmanın; Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi, kovuşturmanın ise iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi ifade ettiği belirtilmektedir. Aynı Kanun’un 160. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı belirtilmekte, 170. maddesinde de kamu davasının açılması ile ilgili hususlar düzenlenmektedir. Kanun’un 170. maddesinin (2) numaralı fıkrasında soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin suçun işlendiği hususunda yeterli şüpheyi oluşturmaması durumunda Cumhuriyet savcısının iddianame düzenleyeceği, 175. maddesinde ise

iddianamenin kabulüyle, kamu davasının açılmış olacağı ve kovuşturma evresinin başlayacağı öngörülmektedir. Ceza hukukunda bir kişinin suçlu olarak kabul edilebilmesi için hakkındaki mahkûmiyet hükmünün kesinleşmiş olması gerekir. Ceza muhakemesinin evrelerinden olan soruşturma ve kovuşturma aşamalarında ise kişi kesin hükümle mahkûm olmadığından suçlu olarak nitelendirilemez ve bu suç nedeniyle hakkında ceza hukuku alanına giren yaptırımlar uygulanamaz.

5275 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amacın, hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak olduğu belirtilerek, suçlunun da diğer bireyler gibi onurlu bir yaşam hakkının bulunduğu bilincine vurgu yapılmış ve çağdaş ceza hukukunda benzer haklara ilişkin düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

5275 sayılı Kanunun 14/1. maddesinde, açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlar olarak tanımlanmıştır.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 14/4. maddesi uyarınca açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler hakkında soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olunması hâli kanun koyucu tarafından kapalı ceza infaz kurumuna iade gerekçesi olarak düzenlenmiş ise de, söz konusu kural bu kişilerin suçlu sayıldıkları gerekçesiyle bir yaptırım niteliğine dönüşmektedir. Bunun yanında söz konusu kural, hükümlülerin iyileştirilmesi kapsamında çalıştırılmasına ve meslek edindirilmesine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimindeki erkek, kadın ve genç hükümlülere yönelik açık ceza infaz kurumlarına ayrılma hakkını ve bu suretle hükümlü ve toplum lehine beklenen kamusal yararı ortadan kaldırmaktadır. Kanunun çıkarılma amacı ile çelişen bu hususlar ise hükümlülerin henüz işleyip işlemedikleri belirli olmayan bir suçtan dolayı suçlu olarak nitelendirilmelerine yol açıp Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen "suçsuzluk karinesi" ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, itiraz konusu kural, ilgilileri, suçlulukları ispatlanıncaya kadar suçsuz sayılmaları olanağından ve bu olanağı yürürlüğe koyan üstün hukuk kurallarından yararlanmalarını engellemekte ve hukuk devletinin ilkelerinden olan hukuki güvenlik ilkesini de ihlal etmektedir.

Açıklanan nedenlerle, somut olayda uygulanması gereken söz konusu yasa maddesinin Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından, anılan hükmün iptali için Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesine itiraz yoluna başvurulmasına, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar işin geri bırakılmasına, beş aylık yasal süresi içinde Anayasa'ya aykırılık konusunda bir karar verilmezse başvurunun yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırılmasına ve hükümlü açısından telafisi imkansız zararlara neden olunabileceği öngörülmekle infazın durdurulmasına karar verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

KARAR: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 14. maddesinin dördüncü fıkrasındaki, “veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar” şeklindeki ibarelerinin Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırı olduğu kanısıyla İPTALİ için Anayasa'nın 152. maddesine göre Anayasa Mahkemesine BAŞVURULMASINA,

2- Anayasa'nın 152/3. maddesi uyarınca beş aylık yasal süresi içinde Anayasa'ya aykırılık konusunda bir karar verilmezse başvurunun yürürlükteki kanun hükümlerine göre SONUÇLANDIRILMASINA,

3- Başvurunun mahiyetine göre hükümlü açısından telafisi imkansız zararlara neden olunabileceği öngörülmekle başvuru hakkında bir karar verilinceye değin hükümlü ... hakkındaki İNFAZIN DURDURULMASINA,

Dair dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi”

B- E.2014/32 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

“Anayasa'nın 38. maddesinin 4. fıkrasında ”Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz” hükmü ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 2. fıkrasına göre “Hakkında suç isnadı bulunan bir kimse, suçlu olduğu kanıtlanıncaya kadar masum sayılır.” hükmü Bu madde masumiyet karinesini güvence altına alan temel düzenlemelerdir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Açık ceza infaz kurumları kenar başlıklı 14. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerden... hükümlü oldukları suçtan başka bir fiilden dolayı hakkında soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar'... ‘kurum yönetim kurulunun kararı ile kapalı ceza infaz kurumlarına geri gönderilirler. Bu karar, infaz hâkiminin onayına sunulur.” hükmü,

02/09/2012 tarih ve 28399 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlülerin Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin “Kapalı kuruma iade” kenar başlığı ile düzenlenen 12. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen “Açık kurumlarda cezası infaz edilmekte olan hükümlülerden; Haklarında üst sınırı yedi yıldan az olmayan başka bir suçtan soruşturma veya kovuşturması devam etmekte olanlar ile üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan henüz kesinleşmemiş mahkûmiyet kararı bulunanlar, kurum yönetim kurulu kararı ile kapalı kurumlara iade edilir ve bu karar derhâl infaz hâkimliğinin onayına sunulur.” hükmü,

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı” kenar başlıklı 105/A maddesinde;

“(1) Hükümlülerin dış dünyaya uyumlarını sağlamak, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini ve güçlendirmelerini temin etmek amacıyla;

a) Açık ceza infaz kurumunda cezasının son altı ayını kesintisiz olarak geçiren,

b) Çocuk eğitim evinde toplam cezasının beşte birini tamamlayan,

koşullu salıverilmesine bir yıl veya daha az süre kalan iyi hâlli hükümlülerin talebi hâlinde, cezalarının koşullu salıverilme tarihine kadar olan kısmının denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infazına, ceza infaz kurumu idaresince hükümlü hakkında hazırlanan değerlendirme raporu dikkate alınarak, infaz hâkimi tarafından karar verilebilir.

(2) Açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartları oluşmasına karşın, iradesi dışındaki bir nedenle açık ceza infaz kurumuna ayrılamayan veya bu nedenle kapalı ceza infaz kurumuna geri gönderilen iyi hâlli hükümlüler, açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartlarının oluşmasından itibaren en az altı aylık sürenin geçmiş olması durumunda, diğer şartları da taşımaları hâlinde, birinci fıkrada düzenlenen infaz usulünden yararlanabilirler.”

Hükümleri düzenlenmiştir.

5275 sayılı Kanunun 14. maddesi ve buna dayalı olarak çıkarılan Yönetmeliğin “Kapalı kuruma iade” kenar başlığı ile düzenlenen 12. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılamamasına veya bu sebepten kapalıya iade edilmesine ve bu suretle kanunda belirtilen diğer koşulları taşımasına rağmen denetimli serbestlik tedbirinden mahrum kalmasına neden olacak ve haksız bazı uygulamalarla kişilerin mağduriyetine yol açabilecektir. Örnek vermek gerekirse açık ceza infaz kurumunda bulunan bir kişi hakkında, üst sınırı yedi yıldan az olmayan başka bir suçtan soruşturma veya kovuşturması devam etmekte olanlar ile üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan henüz kesinleşmemiş mahkûmiyet kararı bulunanların kurum yönetim kurulu kararı ile kapalı kurumlara iade edileceği veya kapalı ceza infaz kurumunda olup da bu durumda olanların açık ceza infaz kurumuna ayrılamayacağı dikkate alındığında bu durumda bulunan hükümlülerin yasada belirlenen diğer koşulları taşımalarına rağmen hiçbir zaman denetimli serbestlik tedbiri uygulamasından yararlanamayacağı anlaşılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 26.12.2013 tarihli, 2013/133 Esas, 2013/169 sayılı kararında da belirtildiği üzere; yukarıda belirtilen kişiler bakımından öncelikli olarak Anayasa'nın 38. maddesinin ikinci fıkrası ve AİHS'nin 6. maddesinin ikinci fıkrası ile koruma altına alınan “masumiyet karinesi”nin dikkate alınması gerekmektedir.

5275 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amacın, hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak olduğu belirtilerek, suçlunun da diğer bireyler gibi onurlu bir yaşam hakkının bulunduğu bilincine vurgu yapılmış ve çağdaş ceza hukukunda benzer haklara ilişkin düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

Denetimli serbestlik suretiyle hapis cezasının infazı, özgürlüğü bağlayıcı cezanın kanunlarla belirlenen miktarının infaz kurumunda geçirilmesi koşuluyla, suçlunun kişiliğindeki gelişmeleri gözlemleyerek cezasının koşullu salıverilmeden önceki bir yılını dışarıda geçirmesini sağlayan bir tedbirdir. Bu yöntemde işlenen suçun, denetimli serbestlik açısından belirleyici bir niteliği bulunmamakta, verilen cezanın çekilen süresi ve iyi halli olma koşulları aranmaktadır. Denetimli serbestlik tedbirinin uygulanması ile de hükümlülerin; yeniden suç işleme risklerinin azaltılması, sosyal hayata hazırlanmalarına imkân sağlanması, tahliye şartlarına uyumun gerçekleştirilmesi, toplumsal kurallara uyma becerilerinin geliştirilmesi,

toplumun hükümlüye olumsuz bakışının azaltılması ve ailesi ile görüşmesinin sağlanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan düzenlemeler uyarınca hükümlüler hakkında uygulanan hükümlerde cezalarının alt ve üst hadleri gösterilen suçları işledikleri iddiasıyla soruşturma veya kovuşturmaya başlanmış olması veya devam edilmesi hâlinde tekrar kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmeleri veya kapalı ceza infaz kurumunda bulunanların açık ceza infaz kurumuna ayrılamamaları durumu, kanun koyucu tarafından bir tedbir olarak düzenlenmiş ise de, söz konusu düzenlemeler bu kişilerin suçlu sayıldıkları gerekçesiyle bir yaptırım niteliğine dönüşmektedir. Bunun yanında bu düzenlemeler aynı zamanda hükümlünün denetimli serbestlikten yararlanma hakkını ve denetimli serbestlik kurumundan hükümlü ve toplum lehine beklenen kamusal yararı ortadan kaldırmaktadır. Kanunun çıkarılma amacı ile çelişen bu hususlar ise hükümlülerin henüz işleyip işlemedikleri belirli olmayan bir suçtan dolayı suçlu olarak nitelendirilmelerine yol açıp Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen "suçsuzluk karinesi" ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, anılan yasal düzenlemeler, ilgilileri, suçlulukları ispatlanıncaya kadar suçsuz sayılmaları olanağından ve bu olanağı yürürlüğe koyan üstün hukuk kurallarından yararlanmalarını engellemekte ve hukuk devletinin ilkelerinden olan hukuki güvenlik ilkesini de ihlal etmektedir.

Avrupa İnsan Hakları (Allenet de Ribemont - Fransa, Y.B ve Diğerleri - Türkiye, Çelik - Türkiye) kararlarında vurgulanan "suçsuzluk karinesi" gereği kişi hakkında kesinleşmiş mahkumiyet kararı olmaksızın peşinen suçlu kabul edilerek bu durumun bir yaptırım niteliğine dönüştüğü, denetimli serbestlikten yararlanma hakkını ve denetimli serbestlik kurumundan hükümlü ve toplum lehine beklenen kamusal yararı ortadan kaldırmakla sonuçlanacak bir uygulamanın ileride kişinin mahkumiyet dışında başka bir kararla sonuçlanması hâlinde ise telafisi imkansız zararlara neden olunacağı, söz konusu madde de yer alan ibarelerin masumiyet karinesini düzenleyen Anayasa'nın 38. maddesinin ikinci fıkrasına ve AİHS'nin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olduğu anlaşıldığından Hâkimliğimiz tarafından 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca iptali için Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yoluna başvurulmasına, hükümlü açısından telafisi imkansız zararlara neden olunabileceği öngörülmeyle hükümlünün kapalı ceza infaz kurumuna iadesinin onaylanmasına ilişkin kararın kaldırılmasına karar vermek gerekmiştir.

KARAR : Yukarıda belirtilen nedenlerle;

1- Hâkimliğimizin 20/12/2013 tarih ve 2013/2153 Esas, 2013/2191 Karar sayılı olan davasında uygulama yeri bulunan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Açık ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 14. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerden... "soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar ile".... ibaresinin Anayasa'nın 38. maddesinin ikinci fıkrası ve AİHS'nin 6. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı görmesi nedeniyle ANAYASA MAHKEMESİNE İPTAL TALEBİ İLE İTİRAZ YOLUNA BAŞVURULMASINA,

2- Hükümlü hakkında daha önce Hâkimliğimizce verilen 20/12/2013 tarih ve 2013/2154 Esas, 2013/2189 sayılı Kararın kaldırılmasına,

3- Kararın hükümlüye ve ilgili ceza infaz kurumlarına tebliğine,

4- Karar aslının ve dosyanın onaylı örneğinin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine,

Dair karar; dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda verildi.”

C- E.2014/33 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

“KONUSU : 29.12.2004 Yayın Tarihli 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun 14/4. Maddesinin İptali için itirazdır.

OLAYLAR : Hükümlü ...'ın Keşan Asliye Ceza Mahkemesinin 2011/103-101 E-K sayılı 24.02.2011 tarihli kararı ile göçmen kaçakçılığı suçundan 2 yıl 6 ay hapis cezasının infazı için Edirne Açık Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu sırada İpsala Cumhuriyet Başsavcılığı hazırlık bürosunun 02.01.2014 tarih, 2011/886 esas sayılı müzekkeresi ile göçmen kaçakçılığı suçundan soruşturmanın devam ediyor olması nedeniyle hükümlünün Edirne Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Yönetim Kurulu'nun 02.01.2014 tarih ve 2014/3 sayılı kararı ile verilen Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 12/1-f maddesi gereğince hakkında üst sınırı 7 yıldan az olmayan başka bir suçtan soruşturma bulunması nedeniyle kapalı ceza infaz kurumuna iadesine dair kararın Edirne 1.İnfaz Hakimliği'nin 07.01.2014 tarih ve 2014/22 esas, 2014/49 sayılı kararı ile 5275 Sayılı Yasanın 14/4 ve Açık Ceza İnfaz Kurumuna Ayrılma Yönetmeliği'nin 12/1-f maddesi gereğince onaylanmasına karar verildiği, hükümlünün bu karara itiraz ettiği, itirazı inceleyecek mahkememizin 5275 sayılı yasanın 14/4 ve 14/2. madde gereğince 02.09.2012 tarihli 28399 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 12/1-f maddesinin Anayasa'nın 38/4. maddesinde belirlenen masumiyet karinesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/2. maddesinde belirlenen masumiyet ilkesine aykırı görüldüğünden itiraz yoluna başvurulmuştur.

DELİLLER : İtiraz konusu olan Edirne 1. İnfaz Hakimliği dosyası ve ilgiliye ait infaz dosyası onaylı suretleri, Anayasa Mahkemesi'nin masumiyet ilkesinin ihlal edildiği gerekçesiyle 5275 sayılı yasanın 105/a maddesinin 7/b-c fıkralarının iptal gerekçeleri ve benzeri konulardaki görüşleri.

HUKUKİ SEBEPLER VE SONUÇ : Mahkememizin Edirne 1. İnfaz Hakimliği'nin yukarıda tarih ve sayısı yazılı karara yönelik hükümlünün açık ceza evinde iken hakkında üst sınırı 7 yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan soruşturma olması nedeniyle açık ceza evinden kapalı cezaevine iade yönündeki ceza infaz kurumu yönetim kurulu kararının 5275 sayılı Yasanın 14/2 ve Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 12/1-f maddesi gereğince onaylanmasına dair karara hükümlünün itirazı üzerine 5275 sayılı Yasanın 14/4. maddesinin bakmakta olunan davada uygulanacak hüküm olduğu, buna göre “...hükümlü oldukları suçtan başka bir fiilden dolayı haklarında Veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı 7 yıldan az olmayan bir başka suçtan dolayı soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar..., kurum yönetim kurulunun kararı ile kapalı ceza infaz kurumlarına geri gönderilirler” şeklindeki 5275 sayılı Yasanın 14/4. maddesinde tırnak içinde yazılı olan hükmün Anayasa'nın 38/4. maddesinde yazılı “suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılmaz” şeklindeki düzenlemeye aykırı olduğu, bu haliyle soruşturma sonucunda ilgili hakkında takipsizlik kararı verilebileceği gibi, yargılama sonucunda beraatle sonuçlanıp kesinleşebilecek bir karar verilebileceği, bu haliyle ilgili hakkındaki soruşturma ya da yargılama sonucunun belirsiz olduğu, bu belirsizlik sonuçlanıncaya kadar kişi için kanuni bir hak olan açık ceza evinden kişi

lehine daha aleyhe bir takım sonuçlar doğuran kapalı ceza infaz kurumuna nakli ve bu arada cezasının tamamlanabileceği bir sürece kişiyi sürüklemek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/2. maddesinde belirtilen masumiyet karinesi ile Anayasamızın 38/4. maddesinde belirtilen masumiyet hükümlerine aykırıdır. Hükümlünün hakkındaki soruşturmanın takipsizlikle sona ermesi ya da yargılamanın beraatle kesinleşmesi hâlinde halen çekmekte olduğu infaz hükmü de tamamlanmış olacağından haklarının iadesi de mümkün olamayacaktır.

Bu haliyle Anayasa'ya aykırılık teşkil eden hükmün iptali oybirliğiyle saygı ile arz olunur.”

D- E.2014/41 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

“Hükümlü ... müdafii Av. ... 21/01/2013 tarihli dilekçesi ile Bafra İnfaz Hâkimliğinin 09/01/2014 tarih, 2014/32-29 E.K. sayılı kararının kaldırılarak müvekkili hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

Bafra İnfaz Hâkimliğinin 09/01/2014 tarih, 2014/32-29 E.K. sayılı kararı incelendiğinde,

Hükümlünün Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 01/11/2011 tarih, 2010/357-2011/275 E-K sayılı ilamından 5 Yıl 7 Ay 15 Gün Hapis cezasını Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumunda infaz ettiği, Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın 08/01/2014 tarih 2014/41 sayılı iade kararı ile hükümlü hakkında Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 07/01/2014 tarih, 2012/236 esas sayılı dosyasından yargılandığı, hükümlü hakkında 11 Yıl 3 Ay Hapis cezasına hükmedildiği ve dosyanın temyiz incelemesine esas Yargıtay'da olduğundan bahisle hükümlünün açık ceza infaz kurumu şartlarına uymadığından bahisle Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iadesine karar verildiği ve Bafra İnfaz Hakimliğinin 09/01/2014 tarih, 2014/32-29 E-K sayılı kararı ile bu kararın onaylandığı ve hükümlünün hak ederek tahliye tarihine kadar cezasının infazı için kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmesine dair karar verildiği görülmüştür.

Anayasa'nın 11. maddesinde ‘Anayasa hükümleri, yasama, yürütme, yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralıdır, kanunlar Anayasaya aykırı olamaz’ hükmü yer almaktadır.

Yine Anayasa'nın 38/4. maddesinde ‘Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılmaz’ hükmü yer almaktadır.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun 14/4. maddesinde “Açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerden kınamadan başka bir disiplin cezası alanlar ve hükümlü oldukları suçtan başka bir fiilden dolayı haklarında tutuklama kararı veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar ile yaş, sağlık durumu, bedensel veya zihinsel yetenekleri bakımından çalışma koşullarına uyum sağlayamayacakları saptananlar, kurum yönetim kurulunun kararı ile kapalı ceza infaz kurumlarına geri gönderilirler. Bu karar, infaz hâkiminin onayına sunulur.” hükmü yer almaktadır.

Yine Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 12. maddesi f bendi “Haklarında üst sınırı yedi yıldan az olmayan başka bir suçtan soruşturma veya kovuşturması

devam etmekte olanlar ile üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan henüz kesinleşmemiş mahkûmiyet kararı bulunanlar kurum yönetim kurulu kararı ile kapalı kurumlara iade edilir ve bu karar derhâl infaz hâkimliğinin onayına sunulur.” hükmü yer almaktadır.

Somut olayda; hükümlünün Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 01/11/2011 tarih, 2010/357-2011/275 E-K sayılı ilamından 5 Yıl 7 Ay 15 gün hapis cezasına hükümlü olduğu ve bu cezasını Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumunda infaz ederken, Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 07/01/2014 tarih, 2012/236 esas sayılı dosyasından yargılandığı, hakkında 11 Yıl 3 Ay Hapis cezasına hükmedildiği ve dosyanın temyiz incelemesine esas Yargıtay'da olmasından dolayı hükümlünün açık ceza infaz kurumu şartlarına uymadığından bahisle Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iadesine karar verildiği ve Bafra İnfaz Hakimliğinin 09/01/2014 tarih, 2014/32-29 E-K sayılı kararı ile bu kararın onaylandığı ve hükümlünün hak ederek tahliye tarihine kadar cezasının infazı için kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmesine dair karar verilmiştir.

Hükümlü müdafii Av. ... itirazında; kovuşturma aşamasının iddianamenin kabul edilmesi ile başladığını, mahkeme tarafından verilen kararın kesinleşmesi ile son bulduğunu, bu bahsedilen süreçte kişinin suçlu olduğundan bahsetmenin ve bu sürece ilişkin olarak yaptırımlar uygulamanın masumiyet karinesine aykırı olduğunu, sonuçta müvekkilinin Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin verdiği kararda tutuksuz olarak yargılandığını, Anayasada masumiyet karinesinin söz konusu olduğunu, hiç kimsenin yargılandığı bir suçtan mahkum olmadığı sürece suçlu adledilemeyeceğini, müvekkilinin kesinleşmeyen karardan dolayı kapalı ceza infaz kurumuna iadesinin Anayasa ve İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğundan bahisle bu karara itiraz etmiştir.

Bu hususta, Bafra İnfaz Hâkimliğine yapılan itirazı inceleme yetkisi mahkememize aittir.

Yasal mevzuat ve aşamalar, dosyadan da anlaşılabacağı gibi yukarıda anlatıldığı şekildedir.

Hükümlünün kapalı cezaevine iadesine sebep olan Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 07/01/2014 tarih, 2012/236 esas sayılı yazıları incelendiğinde gerçekten de 5275 sayılı Yasa 14/4. maddesi, Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği 8/2-b ve 12/f maddelerindeki koşulların sağlandığı görülmektedir. Hükümlünün Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinden aldığı mahkûmiyet kararı Yargıtay temyiz incelemesinde olup, henüz kesinleşmemiştir. Dolayısı ile Yasadaki şekli şartlar gerçekleşmiş ve bu maddeler gereğince verilen kapalıya iade kararı isabetli bir karardır

Ancak hükümlünün çok doğru şekilde itiraz ettiği gibi, Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 2012/236 esas sayılı dosyasından cinsel saldırı suçundan TCK 102/2 maddesi gereğince 11 Yıl 3 Ay Hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, kararın temyiz incelemesine esas Yargıtay'a gönderildiği, Yargıtay'ca karar kesinleştiği takdirde hükümlünün cezasını bihakkın tahliye tarihi dolana kadar kapalı ceza infaz kurumunda infaz edeceği muhakkaktır. Yani temyiz aşaması sonuçlanıncaya kadar çoktan infaz tamamlanacaktır. Dolayısıyla pratik olarak sadece hakkında böyle bir dava bulunması nedeniyle 18 aylık süreyi cezaevinde infaz edecektir. Yani hakkında başka bir dava dosyasından karar verilmesi hususu bir ceza gibi kapalı cezaevine iade edilmekle sonuçlanan, açık cezaevinde bulunduğu esnada sahip olduğu haklardan mahrum bırakılarak cezai mahiyette bir fiili hükümlülüğe yol açacaktır.

Oysaki Anayasa'nın 38/4. maddesi gereğince Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesinde Cinsel Saldırı suçundan mahkum olup, temyiz aşaması tamamlandıktan sonra cezası kesinleştiğinde hükümlüyü suçlu sayabiliriz. Sadece tutuklanması ya da yeniden hakkında dava açılması, ya da kovuşturma yapılması Anayasal anlamda hükümlüyü suçlu sayan bir sonuç ortaya çıkarmaz. Kaldı ki; kapalı ceza infaz kurumuna iadesine neden olan kovuşturma aşamasında ve hükümle birlikte de hakkında herhangi bir tedbire (tutuklama, adli kontrol, vs.) başvurma ihtiyacı hissedilmediği görülmektedir. Anayasa Mahkemesinin paralel düzenlemeler içeren denetimli serbestlik ile ilgili 5275 sayılı Yasanın 105/A maddesinin 7 numaralı fıkrasının a, b ve c bendlerinin iptaline karar verilmiş bulunması da birlikte değerlendirildiğinde; benzer mahiyetteki söz konusu maddelerin yürürlükte kalması ve hali hazırda ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin daha ağır şartlar taşıyan kapalı infaz kurumlarına iadesine karar verilmesi vicdanları rahatsız eden durumlara yol açmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/2 maddesi de masumiyet karinesinden bahsetmektedir. Hükümlünün başka bir suçtan dolayı aldığı ceza henüz hukuken kesinleşmiş olmamasına rağmen başka bir yargısal karar veya kamu makamlarının beyanları ile hükümlünün karar kesinleşmeden önce cezai yaptırımlara maruz kalması hâlinde masumiyet karinesinin ihlal edileceği açıktır.

Dolayısıyla 5275 S.K'nun 14/4. maddesi hükümleri Anayasamızın 38/4. maddesiyle açıkça çelişmektedir.

Yine hükümlünün kapalı ceza infaz kurumuna iadesine neden olan cinsel saldırı suçundan suçluluğu hükmen sabit değildir, suçlu sayılmaz. Anayasa'nın 11. maddesinin emredici hükmü karşısında ekte belirtilen şekilde hüküm kurularak belirtilen gerekçelerle itirazlarımızın incelenerek karar verilmesi hususu,

Saygılarımızla arz olunur.”

E- E.2014/43 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

“Hükümlü ... Açık Ceza İnfaz Kurumunda cezasını infaz etmekte iken Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 17/01/2014 tarih ve 2008/382 esas sayılı müzekkeresiyle hükümlü Engin Eren'in TCK 158/1-i, h, j maddesinden (bu suçun cezasının üst sınırı 7 yıl), 2014/1. maddesinden ve 220/2. maddesinden yargılandığı bildirilmiştir. Bu müzekkere bildirim sonrasında Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 12. maddesi (f) fıkrası gereğince 27/01/2014'de hükümlü ...'e Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iade kararı vermiştir. Söz konusu karar 5275 sayılı Kanunun 14. maddesi 4. fıkrası uyarınca onay alınmak için Hakimliğimize gönderilmiştir.

02/09/2012 tarih ve 28399 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlülerin Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin “Kapalı Kuruma İade” kenar başlığı ile düzenlenen 12. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen “Açık kurumlarda cezası infaz edilmekte olan hükümlülerden; “Haklarında üst sınırı yedi yıldan az olmayan başka bir suçtan soruşturma veya kovuşturması devam etmekte olanlar ile üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan soruşturma veya kovuşturması devam etmekte olanlar ile üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan henüz kesinleşmemiş mahkumiyet kararı bulunanlar, kurum yönetim kurulu kararı ile kapalı kurumlara iade edilir ve bu karar derhal infaz hakimliğinin onayına sunulur” şeklinde düzenlenmiştir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Açık Ceza İnfaz Kurumları” kenar başlıklı 14. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerden... Hükümlü oldukları suçtan başka bir fiilden dolayı hakkında ‘soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar’... kurum yönetim kurulunun kararı ile kapalı ceza infaz kurumlarına geri gönderilirler. Bu karar, infaz hakiminin onayına sunulur.” şeklinde düzenlenmiştir.

26/12/2013 tarihli Anayasa Mahkemesinin 2013/133 esas, 2013/169 sayılı iptal kararından önce denetimli serbestlikten yararlanan hükümlülerin haklarında denetimli serbestlik uygulanmaya başlamadan önce işlediği iddia olunan ve cezasının üst sınırı belli ağırlıkta olan bir suçtan yargılama, soruşturma olması hâlinde bu tedbire son verilmesi öngörüliyordu. Bahis konusu o düzenleme (105/A 7-b bendi); Denetimli serbestlik tedbiri uygulanmaya başlanmasından önce işlediği iddia olunan ve cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan dolayı soruşturma veya kovuşturmaya devam edilmesi hâlinde, denetimli serbestlik müdürlüğünün talebi üzerine, infaz hakimi tarafından, hükümlünün kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmesine karar verilir. şeklinde düzenlenmekteydi.

Ceza hukukunda bir kişinin suçlu kabul edilebilmesi için hakkındaki mahkumiyet hükmünün kesinleşmiş olması gerekir. Ceza muhakemesinin evrelerinden olan soruşturma ve kovuşturma aşamalarında ise kişi kesin hükümle mahkum olmadığından suçlu olarak nitelendirilemez ve bu suç nedeniyle hakkında ceza hukuku alanına giren yaptırımlar uygulanmaz. Söz konusu ilke (suçsuzluk karinesi) normlar hiyerarşisinin en üstünde olan Anayasa’nın 38. maddesinin 4. fıkrasında vücut bulmuştur.

Denetimli serbestlik kararının verilmesinden önce veya sonra, kurallarda cezalarının alt ve üst hadleri gösterilen suçları işledikleri iddiasıyla soruşturma ve kovuşturmaya başlanmış olması veya devam edilmesi hâlinde tekrar kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmeleri kanun koyucu tarafından bir tedbir olarak düzenlenmiş ise de, söz konusu kurallar bu kişilerin suçlu sayıldıkları gerekçesiyle bir yaptırım niteliğine dönüşmektedir. Bunun yanında kurallar, denetimli serbestlikten yararlanma hakkını ve denetimli serbestlik kurumundan hükümlü ve toplum lehine beklenen kamusal yararı ortadan kaldırmaktadır. Kanunun çıkarılma amacı ile çelişen bu hususlar ise hükümlülerin henüz işleyip işlemedikleri belirli olmayan bir suçtan dolayı suçlu olarak nitelendirilmelerine yol açıp Anayasa’nın 38. maddesinin 4. fıkrasında düzenlenen “suçsuzluk karinesi” ile bağdaşmamaktadır. Öte yandan itiraz konusu edilen ve kaldırılan bu kararlar ilgilileri, suçlulukları ispatlanıncaya kadar suçsuz sayılmaları olanağından ve bu olanağı yürürlüğe koyan üstün hukuk kurallarından yararlanmalarını engellemekte ve hukuk devletinin ilkelerinden olan hukuk güvenlik ilkesini de ihlal etmektedir.

Avrupa İnsan Hakları (Allenet de Ribemont-Fransa, Y.B ve Diğerleri-Türkiye, Çelik-Türkiye) kararlarında vurguladığı “suçsuzluk karinesi” gereği kişinin hakkında kesinleşmiş mahkumiyet kararı olmaksızın peşinen suçlu kabul edilerek bir yaptırım niteliğine dönüşmekte, denetimli serbestlikten yararlanma hakkını ve denetimli serbestlik kurumundan hükümlü ve toplum lehine beklenen kamusal yararı ortadan kaldırmakla sonuçlanacak bir uygulamanın ileride kişinin mahkumiyet dışında başka bir kararla sonuçlanması hâlinde ise, telafisi imkansız zararlara neden olunacağı, söz konusu madde de yer alan ibarelerin masumiyet karinesini düzenleyen Anayasa’nın 38/2. maddesine aykırı olduğu ve AİHS’nin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6/2 maddesi ile bağdaşmadığı gerekçeleriyle 26/12/2013 tarihinde hükümlülerin belli bir cezanın (7 yıl, 1 yıl) üstünde yargılanmaları hâlinde denetimli serbestliklerinin

yanarak kapalıya iade edilmelerini düzenleyen 105/A 7/b ve c bendlerini Anayasanın 2. ve 38. maddelerine aykırı olduğunu kabul ederek iptal etmiştir.

Şu an itibarıyla yürürlükte olan 5275 sayılı Kanunun 14. maddesi Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihinde iptal ettiği 105/A 7/b bendiyle paralel bir düzenlemedir. Bunun sonucu olarak; 5275 sayılı Kanunun 14. maddesi yürürlükte olduğu sürece Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihinde aynı Kanunun 105/A 7/b bendinin iptal edilmesi pratikte bir değişiklik meydana getirmemiştir. Zira denetimli serbestlikten yararlanabilmenin ön şartlarından birisi de hükümlünün açık ceza infaz kurumunda olması ya da açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartlarını taşımasıdır.

Bu haliyle Anayasa Mahkemesi'nin 26/12/2013 tarihinde verdiği karar ile artık üst sınırı 7 yıl ve daha üzeri ceza gerektiren suçtan yargılanan hükümlüler denetimli serbestlikten yararlanma olanağı bulsa bile aynı kişiler (yine aynı sebepten), (İnfaz Kanunu 14 ve açığa ayrılma Yönetmeliğinin 12. maddesine göre) hiçbir zaman açık cezaevine ayrılamayacaklarından ve açık ceza evine ayrılma şartlarını taşıyamayacağından, dolayısıyla denetimli serbestlikten yine yararlanamayacaktır.

Anayasa Mahkemesinin 105/A 7/b ve c bendlerine ilişkin 26/12/2013 tarihli iptal kararı neticesinde 7 yıl ve daha fazla cezayı gerektiren suçtan soruşturması ya da kovuşturması olan hükümlüler diğer şartları da taşımaları sonucunda denetimli serbestlik kurumundan yararlanarak bir nevi özgürlüklerine kavuşmaktadırlar. Öte yandan açık cezaevinde bulunan ya da açık cezaevine ayrılmaya hak kazanan hükümlülerin sırf 7 yıl ve daha fazla cezayı gerektiren bir suçtan soruşturma ya da kovuşturması olması nedeniyle 5275 sayılı Kanunun 14. maddesine göre cezalarını infaz koruma memurlarının gözetim ve denetimi altında infaz edebilme imkanını yitirmeleri masumiyet ilkesinin yanında eşitlik ilkesini de zedelemektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kişinin suçlu olduğuna ilişkin ima veya ilan eden beyanlarla dahi suçsuzluk karinesinin zarar gördüğüne ilişkin kararları karşısında (Allenet de Ribemont-Fransa, Y.B ve Diğerleri-Türkiye, Çelik-Türkiye) kişinin kapalı ceza infaz kurumunda kalmasını ya da açık cezaevinden kapalı cezaevine girmesine yol açacak bir kararın masumiyet karinesine aykırı olduğu aşıkardır. Bu durumda hakkında kesinleşmiş mahkumiyet kararı olmadan peşinen suçlu kabul edilerek bu tür bir uygulamanın yapılmasının ileride kişinin mahkumiyet dışında başka bir kararla sonuçlanması hali de telafisi imkansız zararlara neden olacağı, söz konusu maddenin masumiyet karinesini düzenleyen Anayasa'nın 38/2. maddesine ve 10. maddesinde belirtilen eşitlik ilkesine aykırı olduğu ve AİHS'nin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6/2. maddesi ile bağdaşmadığı anlaşıldığından aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Dosyanın Anayasa'ya aykırılık nedeniyle incelenmek ve 5275 SK'nun 14. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "... Soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturma veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılanması devam etmekte olanlar ile ..." bölümünün Anayasa'nın 38. maddesinin ikinci fıkrasına ve 10. maddesinde belirtilen eşitlik ilkesine aykırı olması nedeniyle iptal edilmesi talebinin sonuca bağlanması için Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

Hükümlü ... hakkında verilen Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın 27/01/2014 tarih ve 2014/166 sayılı kararın İNFAZININ DURDURULMASINA,

Gerekçeli kararın hükümlüye tebliği ile gereğinin yapılması için Bafra Açık Ceza İnfaz Kurumuna yazı yazılmasına,

Hakimliğimizin 2014/130 Esas sayılı dosyasında 6216 sayılı Kanunun 40/5. maddesinde düzenlenen 5 aylık sürenin gözönüne alınmasına,

Karar aslının ve dosyasının onaylı örneğinin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verildi."

F- E.2014/48 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

"Yüce mahkeme yukarıda tarih ve maddesi yazılı kararında 105/A-b ve c maddesini iptal ederken çok açık şekilde 7 yıl ve üstü bir suçtan yargılanmakta olmanın veya bu konuda hakkında bir dava açılmış olmasının Anayasanın 38. maddesine göre suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz, şeklinde bu ibarenin Anayasaya aykırı olduğunu ve masumiyet karinesi gereğince bu davaların hükümlünün cezaevindeki gerek denetimli serbestlik yasasından faydalanma gerekse kapalı ceza infaz kurumuna iadeleri durumunu etkileyemeyeceğini zaten kararın gerekçe bölümünde çok açık bir şekilde belirtmiştir. Bu konuda karar verirken yüce mahkeme 14/4. maddesindeki ibare hakkında da çok açık bir şekilde gerekçesinde bu ibarenin artık göz önüne alınarak uygulamayacağını zaten önceki kararında belirtmiştir. Dolayısı ile bütün karar gerekçe bölümü ile birlikte değerlendirildiğinde iptal edilen hususun 7 yıl ve üstü bir suçtan dolayı yargılanmakta olmanın masumiyet karinesi gereğince suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz demek sureti ile bu ibarenin zaten iptaline karar vermiştir. 14/4. maddede yer alan ibarede aynıdır. Bu madde Anayasanın 38. maddesinin 2. ve 4. maddelerine aykırı olduğu dolayısı ile yüce mahkemenin yukarıda belirtilen önceki iptal kararında belirttiği gerekçelerle Hakimliğimizde aynı şekilde talep konusu 14/4. maddesine göre kapalı ceza infaz kurumuna iadesi yönünde karar vermenin Anayasanın 2 ve 38. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanunun 41. maddesinin 2. fıkrası gereğince, Anayasa Mahkemesinin kararına kadar bu dosyamız ve şuan Hakimliğimiz onayına sunulmuş başka dosya bulunmadığından bundan sonra aynı mahiyette gelecek dosyaların bekletici mesele sayılarak, dosyalar hakkında yüce mahkemeden karar verilene kadar bu konuda Hakimliğimizce verilecek kararın ertelenmesine dair karar verilmiştir.

KARAR:

1- 5275 sayılı Kanun 14/4. maddesinde belirtilen hükümlülerin 7 yıl ve üstü bir suçtan dolayı haklarında soruşturma ve kovuşturma olması nedeni ile kapalı ceza infaz kurumuna iadesinin, Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarih, 2013/133 esas, 2013/169 sayılı kararına aykırı olduğu anlaşıldığından iptali için ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURULMASINA,

2- Hükümlü ... hakkında verilen Kartal Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığının 23/01/2014 tarih ve 2014/100 sayılı kararının değerlendirilmesinin Anayasaya aykırılık talebimizin sonuçlanıncaya kadar bekletilmesine,

3- Hakimliğimiz onayına sunulan 2014/498 sayılı dosyalar ile bu tarihten sonra Hakimliğimiz onayına sunulacak hücre hapsini içeren dosyaların itiraz başvurusu sonuçlanıncaya kadar bekletici mesele olarak sayılmasına ve bu konudaki kararının yüce mahkemenin kararından sonra verilmesine,

4- Kararın bir suretinin bilgi için Kartal Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne gönderilmesine,

5- Kararın bir suretinin hükümlüye tebliğine,

Dair, Hakimliğimiz onayına sunulan Kartal Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığının 30/10/2013 tarih ve 2013/2401 sayılı kararının değerlendirilmesinin Anayasaya aykırılık talebimizin sonuçlanıncaya kadar bekletilmesi yönünden, 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanununun 6/5-6 ve 5271 sayılı CMK'nın 268 ve diğer maddeleri gereğince, kararın tebliğden itibaren 7 gün içinde Hakimliğimize gönderilmek üzere, ceza infaz kurumu yetkililerine verilecek dilekçe veya sözlü olarak yapılacak itirazın tutanağa bağlanması suretiyle, İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesi Hakimliğine itiraz yolu açık olmak üzere, itiraz olmadığı takdirde kararın kesinleşeceği ihtar olunarak, dosya üzerinde karar verildi."

G- E.2014/55 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

"Ceyhan Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün 30.01.2014 tarih ve 2014/21 kararı ile hükümlü hakkında Adana 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2013/195 esas sayılı dosyasında 29.01.2014 tarihli kararı ile 6 yıl 3 ay 15 gün hapis ve 25 gün adli para cezası ile cezalandırıldığı, kararın henüz kesinleşmediği, hükümlülerin Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 12/1-f bendindeki (Haklarında üst sınırı yedi yıldan az olmayan başka bir suçtan soruşturma veya kovuşturması devam etmekte olanlar ile üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir suçtan henüz kesinleşmemiş mahkûmiyet kararı bulunanlar) düzenleme gereği hükümlünün Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na iadesine karar verildiği, verilen kararın 5275 sy. Kanun 14/4. maddesi doğrultusunda Hakimliğimizin onayına sunulduğu, ayrıca hükümlü tarafından da itiraz dilekçesi sunulduğu anlaşılmıştır.

Hükümlünün Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iadesine ilişkin kararın Hakimliğimiz tarafından onanması için uygulanması gereken dayanak 5275 sy. Kanun'un 14/4. maddesinin "veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar" ibaresinin Anayasa'nın 38., 10. ve 2. maddelerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Şöyle ki; Anayasa Mahkemesi'nin 26/12/2013 tarih ve 2013/133 E., 2013/169 K. sayılı kararı ile 5275 sy. Kanun'un 105/A maddesinin (7) numaralı fıkrasının; (b) ve (c) bentlerinin iptal edildiği, ilgili iptal kararının gerekçesinde de değinildiği üzere iptal edilen 5275 sy. Kanun'un 105/A 7-b, c maddelerindeki düzenlemenin suçsuzluk karinesi ile bağdaşmadığı değerlendirilmiş olup iptal edilen düzenleme ile benzer bir düzenlemeye 5275 sy. Kanun'un Açık Ceza İnfaz Kurumlarını düzenleyen 14/4. maddesinde yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin 26/12/2013 Tarih ve 2013/133 E., 2013/169 K. sayılı iptal kararı ile Denetimli Serbestlik Kurumu'ndan yararlanma aşamasındaki hükümlüler için Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen suçsuzluk karinesinin göz önüne alınması ve kabul

edilmesine rağmen Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Şartlarını Düzenleyen Yönetmelik (Madde 8/2-b ve 12/1-f) ile dayanak Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na İfadeye İlişkin Kanun hükümlerinin (5275 Sy. Kanun 14/4) denetimli serbestlik kurumundan henüz yararlanamayan hükümlüler için Açık Ceza İnfaz Kurumu'na ayrılamama veyahut Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na ifade sonucunu doğurduğu; bu durumdaki hükümlüler için Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda değinilen iptal kararının gerekçesinde de değinilen “suçsuzluk karinesinin” bulunmadığı veyahut uygulanmayacağından söz edilemeyeceği, bu itibarla ilgili kanun hükmünün Anayasanın 38. maddesine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Yine ilgili hükmün varlığını devam ettirdiği ve düzenlendiği şekli ile uygulanmaya devam edilmesi hâlinde, anılan iptal kararı da dikkate alındığında (iptal kararından yararlanan hükümlülerin varlığı karşısında) bir takım hükümlüler için kabul edilen suçsuzluk karinesinin diğer bir takım hükümlüler için kabul edilmediği, kesinleşmiş bir mahkumiyeti bulunmamasına rağmen üst sınırı 7 yıldan az olmayan bir suçtan soruşturması bulunan hükümlülerin (itiraza konu infaz dosyasında olduğu gibi yargılama sonucunda 7 yıldan az ceza alsalar bile) Açık Ceza İnfaz Kurumu'na ayrılmalarının mümkün olmayacağı/olmadığı veyahut Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na ifade edilecekleri/edildikleri, bu itibarla söz konusu kanun hükmünün (5275 sy. Kanun 14/4) varlığını devam ettirmesi hâlinde 5275 sy. Kanun'un 105/A 7-b, c maddelerinin iptali ile lehine hukuki sonuç doğan hükümlüler dikkate alındığında Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine de aykırı olduğu düşünülmektedir.

Yine hakkında kesinleşmiş mahkumiyet hükmü bulunmamasına rağmen, yapılan soruşturma ve kovuşturmaların hükümlülerin kesinleşmiş mahkumiyetlerinin infazı aşamasındaki hukuki durumlarına olumsuz olarak yansıtılmasının hukuki güvenilirlik ilkesi ile de bağdaşmayacağı -sonuçları önceden belli olmayan ve kesinleşmemiş durumdaki soruşturmaların üst sınırlarındaki ceza miktarları baz alınarak, peşinen- hükümlülerin lehlerine olan infaz hükümlerinden yararlanmasını engelleyen söz konusu kanun hükmünün (5275 Sy. Kanun 14/4) Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen Hukuk Devleti ilkesine de aykırı olduğu, yapılan soruşturma ve kovuşturmalar neticesinde ceza verilmesi ve bu cezanın kesinleşmesi hâlinde devletin bu cezaların infazını her zaman yeniden Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında sağlayabileceği düşünülmektedir.

Yukarıda değinilen gerekçeler ile 5275 sy. Kanun'un 14/4. maddesindeki “veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar” ibaresinin Hakimliğimizde oluşan tam ve bağımsız vicdani kanaat doğrultusunda Anayasa'ya aykırı olduğu değerlendirildiğinden iptali için Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yoluna başvurulmasına dair aşağıdaki karar verilmiştir.

NETİCE VE İSTEM : Yukarıda Değinilen Gerekçeler İle;

1- Hakimliğimizin 2014/183 Esas sayılı dosyasında uygulanma yeri bulunan 5275 sy. Kanun'un 14/4. maddesindeki “veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar” ibaresinin Anayasa'nın 38., 10. ve 2. maddelerine aykırı olduğu değerlendirildiğinden; ilgili ibarenin Anayasa'ya uygunluğunun denetlenerek iptal edilmesi,

Esas Sayısı : 2014/26
Karar Sayısı : 2014/78

2- İş bu itiraz başvuru kararının Hakimliğimizde görülmekte olan aynı nitelikteki infaz dosyalarının arasına alınarak Anayasa Mahkemesi kararının bu dosya ve benzer dosyalar için bekletici mesele yapılmasına ve başvurunun sonuçlanmasının 5 aylık süre için beklenilmesine,

3- Karar aslının ve dosya ve infaz dosyasının onaylı örneğinin gereğinin takdiri için Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine,

Dair, dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda karar verildi.”””